

ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ПОГОДЖУЮ

Гарант освітньої програми
Вікторія Вікторія ГРАНОВСЬКА
"31" 08 2021 року

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри
Наталія Наталія АВЕРЧЕВА
Протокол засідання кафедри
загальноекономічної підготовки ХДАЕУ
від "31" серпня 2021 року № 1

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Національна та регіональна економіка

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський) рівень

Освітня програма – Готельно-ресторанна справа

Спеціальність – 241 Готельно-ресторанна справа

Галузь знань – 24 Сфера обслуговування

Херсон – 2021

Загальна інформація

Назва навчальної дисципліни	Національна та регіональна економіка
Факультет	Економічний
Назва кафедри	Загальноекономічної підготовки
Викладач	Ковальов Дмитро Вікторович, кандидат сільськогосподарських наук, доцент, доцент кафедри загальноекономічної підготовки, наукові інтереси – аналіз соціально-економічних проблем в економіці України.
Контактна інформація	066 587 04 55 kovalovdmytrov@gmail.com , kafeconteor@ukr.net
Графік консультацій	Очні консультації: вівторок з 14.00 до 16.00., 300 ауд., корпус ГМФ . Консультації online: Viber +30665870455
Програма дисципліни	<ol style="list-style-type: none"> 1. Національна економіка: загальне та особливе. 2. Державність та державне управління економіки. 3. Структурна перебудова національної економіки. 4. Програмування та прогнозування національної економіки. 5. Інституціональні форми інтеграції у світове господарство. 6. Регіональна економіка: загальне та особливе. 7. Закономірності, принципи і фактори розміщення продуктивних сил та формування економіки регіонів. 8. Економічне районування та територіальна організація господарства. 9. Сутність, мета, завдання та механізм реалізації регіональної економічної політики. 10. Природний та ресурсний потенціал економіки України. 11. Фактори сталого розвитку продуктивних сил.
Мова викладання	Українська

1. Анотація курсу

Анотація курсу	<p>Із всієї сукупності навчальних дисциплін, що вивчаються у вищих навчальних закладах України, національна та регіональна економіка є єдиною за змістовою і предметною сутністю, що вивчає національну економіку та територію (регіон) як цілісну соціально-економічну систему, утворену взаємодією природно-ресурсного, соціально-демографічного та господарського потенціалів. Саме такий підхід є виразом комплексно-територіального підходу в управлінні економікою, який донині не знайшов належного відображення та врахування в економічній політиці держави. Оволодіння методами аналізу національної та регіональної економіки, вміння оцінювати потенціал соціально-економічного розвитку національної економіки та конкретного регіону є невід'ємною і обов'язковою кваліфікаційною ознакою сучасного економіста.</p>
-----------------------	---

Інформаційний пакет дисципліни	http://dspace.ksau.kherson.ua:8888/course/view.php?id=808
---------------------------------------	---

2. Мета та завдання курсу

Мета викладання дисципліни	Формування у майбутніх бакалаврів здатності використовувати знання у забезпеченні освоєння засад переходу до ринкових відносин шляхом вивчення наукових основ національного та територіального господарювання, для якого характерними є цілісність, системність і комплексність соціально-економічної мети.
Завдання вивчення дисципліни	<ul style="list-style-type: none"> - дослідження загального і особливого в економіці країни з урахуванням неекономічних чинників та напрямів інтеграції у світове господарство; - обґрунтування пріоритетів і заходів економічної політики держави, спрямованих на економічний розвиток країни та підвищення якості життя населення; - з'ясування сутності регіону та його ролі в соціально-економічному розвитку суспільства, форм і методів управління регіональною економікою, правових та економічних основ місцевого самоврядування, взаємовідносин центральних і місцевих органів управління та самоврядування; - ознайомлення із зарубіжним досвідом регіонального менеджменту; - володіння практичними навиками аналізу економічної ситуації в регіоні.

3. Програмні компетентності та результати навчання

Компетентності здобувача вищої освіти, сформовані в результаті вивчення курсу	
Загальні	ЗК 01. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, вести здоровий спосіб життя. ЗК 05. Здатність працювати в команді. ЗК 09. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
Спеціальні (фахові)	СК 01. Розуміння предметної області і специфіки професійної діяльності. СК 12. Здатність ініціювати концепцію розвитку бізнесу, формулювати бізнес-ідею розвитку суб'єктів готельного та ресторанного бізнесу.
Програмні результати навчання (ПРН)	
ПРН	ПРН 04. Аналізувати сучасні тенденції розвитку індустрії гостинності та рекреаційного господарства. ПРН 15. Розуміти економічні процеси та здійснювати планування, управління і контроль діяльності суб'єктів готельного та ресторанного бізнесу. ПРН 16. Виконувати самостійно завдання, розв'язувати задачі і проблеми, застосовувати їх в різних професійних ситуаціях та відповідати за результати своєї діяльності. ПРН 20. Розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.

4. Місце навчальної дисципліни у структурі освітньої програми

Рік викладання	2-й
Семестр	4-й
Курс	2-й
Обов'язкова компонента / Вибіркова компонента	Обов'язкова компонента
Пререквізити	Для успішного вивчення дисципліни необхідно володіти знаннями з курсів: “Економічна теорія”, “Історія суспільства, державності та господарства України”, “Статистика”, а також володіти використанням бібліографії та джерел з економічної літератури.
Постреквізити	Поглиблення знань за окремих дисциплін: «Економіка готельно-ресторанного бізнесу і туризму», «Конкурентоспроможність підприємств сектору готельно-ресторанних послуг», «Менеджмент готельно-ресторанного бізнесу і туризму».

5. Обсяг курсу на поточний навчальний рік

Кількість кредитів / годин	3/90
Лекції (денна/заочна)	22/8
Семінарські (денна/заочна)	24/10
Лабораторні	-
Самостійна робота (денна/заочна)	44/72
Форма підсумкового контролю	екзамен

6. Технічне та програмне забезпечення / обладнання

Технічне та програмне забезпечення	Програмне забезпечення для роботи з освітнім контентом дисципліни та виконання передбачених видів освітньої діяльності: DSpace. Вивчення курсу не потребує використання програмного забезпечення крім загальноновживаних програм та операційних систем Microsoft Office/
Обладнання	Ноутбук, персональний комп'ютер, мобільний (телефон, планшет) з підключенням до Інтернет, мультимедійний проектор для комунікації та опитувань, виконання домашніх завдань, виконання завдань самостійної роботи, проходження тестування (поточний, рубіжний, підсумковий контроль).

7. Політика курсу

Загальні вимоги	Здобувачі вищої освіти повинні планомірно та систематично засвоювати навчальний теоретичний і практичний матеріал. Активно працювати під час практичних занять, брати участь в обговорення дискусійних питань та кейсів, повною мірою долучатись до активних форм навчання.
------------------------	---

	Участь у наукових гуртках, підготовка тез доповідей та участь у конференціях, підготовка та публікація наукових статей, участь у конкурсах наукових робіт оцінюється додатково до 10 балів. Заохочується робота у наукових гуртках, підготовка тез доповідей та участь у конференціях, підготовка та публікація наукових статей, участь у конкурсах наукових робіт та інше.
Політика щодо дедлайнів і перекладання	Письмові роботи, надані з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75 % від можливої максимальної кількості балів за від діяльності). Перекладання відбувається з дозволу провідного викладача за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо відвідування	Відвідування занять є обов'язковим. Процедура відпрацювання попущених занять з об'єктивних причин (хвороба, міжнародне стажування). Не запізнюватись на заняття. Дотримуватись техніки безпеки. Завчасно ознайомлюватись з темою практичної роботи. Пропущенні заняття відпрацьовувати у встановлений викладачем час.
Політика щодо виконання завдань	Позитивно оцінюються відповідальність, старанність, креативність, фундаментальність. Під час підготовки до практичних занять виконання самостійної роботи необхідно спиратись на конспект лекцій та рекомендовану літературу. Водночас вітається використання інших джерел з альтернативними поглядами на ті чи інші питання задля формування продуктивної дискусії та різнобічного вивчення тем дисципліни
Академічна доброчесність	Роботи здобувачів є виключно оригінальним дослідженням чи міркуванням. Будь-яке списування або плагіат (використання, копіювання підготовлених завдань та/або розв'язання задач іншими здобувачами) тягне за собою анулювання зароблених балів. Використання друкованих і електронних джерел інформації під час підсумкового контролю, виконання контрольних робіт заборонено. Списування під час контрольних, тестових робіт та протягом іспиту заборонено.

8. Структура курсу

Номер тижня	Вид занять	Тема заняття або завдання на самостійну роботу	Кількість				
			годин				балів
			лк	лаб.	сем. / пр.	СР	
Змістовна частина 1. Національна економіка.							
1	Тема 1	Національна економіка: загальне та особливе.	2	-	2	4	4
	Тема 2	Державність та державне управління економіки.	2	-	2	4	4
2	Тема 3	Структурна перебудова національної економіки.	2	-	2	4	4

3	Тема 4	Програмування та прогнозування національної економіки.	2	-	2	4	4
4	Тема 5	Інституціональні форми інтеграції у світове господарство.	2	-	2	4	4
	ПК ЗЧ 1		10	-	10	20	5
Змістовна частина 2. Регіональна економіка.							
6	Тема 6	Регіональна економіка: загальне та особливе.	2	-	2	4	4
7	Тема 7	Закономірності, принципи і фактори розміщення продуктивних сил та формування економіки регіонів.	2	-	2	4	4
8	Тема 8	Економічне районування та територіальна організація господарства.	2	-	2	4	4
8 - 9	Тема 9	Сутність, мета, завдання та механізм реалізації регіональної економічної політики.	2	-	2	4	4
10-11	Тема 10	Природний та ресурсний потенціал економіки України.	2	-	4	4	8
14-15	Тема 11	Фактори сталого розвитку продуктивних сил.	2	-	2	4	4
	ПК ЗЧ 2		12	-	14	24	7

9. Форми і методи навчання

Лекція	Словесний метод (лекція – вступна, тематична, оглядова, підсумкова). Проведення лекційних занять включає: викладення теоретичного матеріалу, оглядові лекції з використанням наочного матеріалу, опорного конспекту, лекції візуалізації з використанням мультимедійних технологій, наочні методи навчання, ілюстрування
Практичні /Семінарські	Презентації, демонстрація, обговорення, аналіз конкретних ситуацій, дискусія, бесіди, дебати, кейс-методи, роботи в малих групах тощо
Лабораторні	-
Самостійна робота	Самостійна робота передбачає: - вивчення та конспектування 2-3 проблемних питань, які обговорюються на практичних заняттях; - підготовку реферату за вибраною темою з переліку, який надає викладач; - виступ на студентських наукових конференціях з доповідями за темою реферату.

10. Система контролю та оцінювання

Поточний контроль

Методи поточного контролю:

- усний контроль - опитування, бесіда, доповідь, повідомлення під час кожного практичного заняття;
- письмовий контроль - контрольна робота за кожною змістовою частиною, підготовка реферату, виклад матеріалу на задану тему в письмовій формі;
- комбінований контроль;
- презентація самостійної роботи студента – презентація реферату;
- тестовий контроль за окремими темами і змістовими частинами;
- проблемні ситуації.

Вимоги та методи до поточного контролю - індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, реферат, презентація.

Оцінювання знань здобувачів на основі поточного контролю відбувається:

- а) способом перевірки систематичності та активності роботи здобувача над вивченням програмного матеріалу курсу протягом семестру;
- б) способом виконання завдань самостійної роботи здобувача.

Підсумковий контроль за змістовою частиною

Дві ПК ЗЧ передбачено за результатами вивчення тем розділу 1 і розділу 2. Для проведення підсумкового контролю розроблено контрольні завдання. Варіанти завдань для підсумкового контролю є рівнозначні за трудомісткістю.

Підсумковий контроль

Форма проведення екзамену – письмова. Види запитань з відкритими відповідями. Загальна підсумкова оцінка з навчальної дисципліни складається із суми балів за поточну успішність (не більше 60 балів) та екзамен (не більше 40 балів).

Розподіл балів з дисципліни

Поточне оцінювання і контроль змістових частин (бали)													Підсумковий екзамен	Підсумкова оцінка
Змістова частина 1						Змістова частина 2								
T1	T2	T3	T4	T5	ПК ЗЧ 1	T6	T7	T8	T9	T10	T11	ПК ЗЧ 2		
Max 4	Max 4	Max 4	Max 4	Max 4	Max 5	Max 4	Max 4	Max 4	Max 4	Max 8	Max 4	Max 7	Max 40	Max 100

11. Шкала оцінювання

12. Шкала рейтингу ХДАЕУ	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
90-100	A	Відмінно	зараховано
82-89	B	Добре	
74-81	C		
64-73	D	Задовільно	
60-63	E		не зараховано
35-59	FX	Незадовільно	
1-34	F	Незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням курсу)	

13. Рекомендована література та інформаційні ресурси

Основна література	
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Бандурка О.М., Носова О.В. та ін. за заг. ред. О.М. Бандурки. Регіональна економіка: підручник. : Харків: Золота миля, 2016. – 333 с. 2. Богословська А. В. Регіональна економіка: навч. посібник / А.В. Богословська, О.С. Кваша. - Миколаїв: Видавець Ємельянова Т.В., 2018. - 488 с. 3. Дадашев Б. А. Регіональна економіка [Текст] : навч. посіб. / Б.А. Дадашев, В.П. Гордієнко, В.В. Обливанцов. – К.: ЦУЛ, 2016. – 202 с. 4. Дмитрієв І.А. Регіональна економіка: навчальний посібник для практичних занять і самостійної роботи студентів закладів вищої освіти / І.А. Дмитрієв, І.Ю. Шевченко. - Х.: ФОП Бровін О.В., 2018. - 284 с. 5. Національна економіка: пошук ефективних механізмів господарювання: моногр. / Полтав. Нац. техн.ун-т ім. Юрія Кондратюка; за ред. В.П. Дубіщева, 2016. 279 с. 6. Носова О.В. Національна економіка: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2019. 512 с. 7. Регіональна економіка та природокористування / за ред.. Голікова А.П.: Навч. Посіб. К: Центр учбової літератури, 2016. 352 с. 8. Семенов В.Ф. Регіональна економіка: навч. посібн. / В. Ф. Семенов, Т. О. Проценко; за ред. В. Ф. Семенова. – К. : "МП Леся", 2018. – 708 с. 9. Стеченко Д.М. Розміщення продуктивних сил і регіоналістика. Навч.посіб. К.: 2016. 377 с. 10. Чернявська О.В. Національна економіка: навч. посіб. Київ: Алерта, 2018. 502 с.

Додаткова

1. Ковальов Д.В. Оцінка доходів та витрат населення Херсонської області// Електронний журнал «Ефективна економіка». 2020. № 4. – URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=7771>. DOI: [10.32702/2307-2105-2020.4.60](https://doi.org/10.32702/2307-2105-2020.4.60)
2. Ковальов Д.В. Стан та особливості використання природно-ресурсного потенціалу сільських територій Причорноморського регіону // Електронний журнал «Ефективна економіка». 2020. № 5.
3. Ковальов Д.В. Стан ринку праці: загрози регіонального розвитку// Таврійський науковий вісник Херсонського державного аграрного університету. Серія: Економіка. 2020. Вип.1. С. 162-169.
4. Ковальов Д.В. Формування ринку праці Херсонської області: тенденції та перспективи // Таврійський науковий вісник Херсонського державного аграрного університету. Серія: Економіка. 2020. Вип.2. С. 159-168.
5. Ковальов Д. В. Оцінка сучасного стану туристично - рекреаційного потенціалу Херсонської області. Ефективна економіка. 2021. № 4. – URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=8792> (дата звернення: 10.06.2021). DOI: [10.32702/2307-2105-2021.4.87](https://doi.org/10.32702/2307-2105-2021.4.87)
<http://dspace.ksau.kherson.ua/handle/123456789/6422>
6. Дорогунцов С.І., Олійник Я.Б., Степаненко А.В. Теорія розміщення продуктивних сил і регіональної економіки. Навч.посіб. К.: “Стафед-2”, 2015. 144 с.
7. Дорогунцов С.І., Ральчук О.М. Управління техногенно-екологічною безпекою у парадигмі сталого розвитку. К.: Наукова думка, 2016. 172 с.
8. Дорогунцов С.І., Данилишин Б.М., Лібанова Е.М. Україна: проблеми сталого розвитку: Наукова доповідь. К.: РВПС України НАН України, 2015. 96 с.
9. Заяць Т.А. Відтворення робочої сили України: регіональні аспекти. К.: Європейський університет фінансів, інформатики, менеджменту і бізнесу, 2016. 184 с.
10. Збірник міжнародно-правових актів у сфері охорони довкілля. - 2-е вид., доп. Львів: Норма, 2016. 416 с.
11. Іщук С.І. Розміщення продуктивних сил (теорія, методи, практика) К.: Європейський університет фінансів, інформатики, менеджменту і бізнесу, 2017. 184 с.
12. Куцик П.О., Ковтун О.І., Башнянин Г.І. Національна економіка: засади становлення, функціонування, регулювання та розвитку: моногр.: ч. 1 . 2. Львів: Растр-7, 2016. 457 с.
13. Куцик П.О., Ковтун О.І., Башнянин Г.І. Національна економіка: засади становлення, функціонування, регулювання та розвитку: моногр.: ч. 2 . 2. Львів: Растр-7, 2017. 399 с.
14. Лукінов І.І. Економічна трансформації (наприкінці ХХ сторіччя). К.: АТ ”Книга”, 2018. 456 с.
15. Мазур А.Г. Регіональна економіка: проблеми відтворення та управління. Вінниця, 2017. 263 с.
16. Міжнародні економічні відносини: система регулювання міжнародних економічних відносин. А.С.Філіпченко, В.С.Бурковський та ін. К.: Либідь, 2017. 254 с.
17. Про Генеральну схему планування території України: Закон України №3059-111 від 07.02.2002 р. //

	<p>Відомості Верховної Ради. – 2002. – №30. – С. 204.</p> <p>18. Про стимулювання розвитку регіонів: Закон України № 3235-IV від 20.12.2005 р. // Відомості Верховної Ради. – 2006. – № 9, № 10–11. – С. 96.</p> <p>19. Про транскордонне співробітництво: Закон України № 1879-15 від 24.06.2004 // Відомості Верховної Ради. – 2004. – № 50. – С. 534.</p> <p>20. Розміщення продуктивних сил і регіональна економіка: підручник / за ред. В. В. Ковалевського, О. Л. Михайлюк, В. Ф. Семенова. – 9-те вид. К.: Знання, 2016. – 373 с.</p> <p>21. Руденко В.П. Природно-ресурсний потенціал України. К.: Либідь, 2015. 450 с.</p> <p>22. Стеченко Д.М. Управління регіональним розвитком: навчальний посібник К.: Вища школа, 2017. 431 с.</p> <p>23. Україна: прогноз розвитку продуктивних сил С.І. Дорогунцов, Б.М. Данилишин, Л.Г. Чернюк та ін. К.: РВПС України НАН України, 2017. - т.1. 163 с.; т.2 117с.</p> <p>24. Чернюк Л., Д.В. Клиновий „Розміщення продуктивних сил України”. Навчальний посібник. Київ: ПУЛ, 2016 470 с.</p> <p>25. Laffont, J-J. Public Economics, MIT Press, 2019.</p> <p>26. Person, T., and G. Tabellini. Political Economics. Explaining Economic Polisi. MIT Press, 2000.</p>
<p>Інформаційні ресурси</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: http://www.portal.rada.gov.ua. 2. Офіційний сайт Державної служби статистики. – Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua 3. http://pidruchniki.com/rps/ 4. http://economists.wix.com/ntf201#!--/ctwi 4. Державна стратегія регіонального розвитку на період до 2020 року. http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/385-2014-%D0%BF. 5. Закон України. Про стимулювання розвитку регіонів. http://zakon2.rada.gov.ua/laws/annot/2850-15. 6. Закон про територіальні громади. http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/157-viii. 7. Глобалізація як процес універсалізації стосунків між державою та ринком. http://www.zqia.zp.ua/qazeta/VISNIK_35_2.pdf. 8. Транснаціональні корпорації та Україна. http://www.geograf.com.ua/geoinfocentre/20-human-geography-ukraine-world/266-tnk-and-ukraine. 9. Поняття і види міжнародних організацій. http://readbookz.com/book/166/5027.html. 10. Конфедерація, співдружність та інші міждержавні об'єднання. 11. http://pidruchniki.com/1233122843064/pravo/konfederatsiya_spivdruzhnist_inshi_mizhd_erzhavni_obyednannya. 12. Світова економіка: структура та основні суб'єкти http://ukrefs.com.ua/page.2,121411-Mirovaya-ekonomika-struktura-i-osnovnye-sub-ekty.html.